

Ουάσιγκτον, 23.4.99
(τοπική ώρα: 18.00)

ΣΥΝΟΔΟΣ ΚΟΡΥΦΗΣ ΤΟΥ ΝΑΤΟ
(Πρώτη ημέρα εργασιών)

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΥΠΟΥ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

Συνέντευξη Τύπου παραχώρησε ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης στους Έλληνες και ξένους δημοσιογράφους, αμέσως μετά τη λήξη των εργασιών της 1^{ης} ημέρας της Συνόδου Κορυφής του ΝΑΤΟ.

Στην εισαγωγική ενημέρωση των δημοσιογράφων ο κ. Σημίτης είπε τα εξής:

Κυρίες και κύριοι,

Η Συνάντηση Κορυφής του ΝΑΤΟ άρχισε σήμερα, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη, με μια συζήτηση για το Κοσσυφοπέδιο. Επιδίωξή μας, επιδίωξη της Ελλάδας στη συζήτηση αυτή ήταν να παρουσιάσουμε ορισμένες άλλες πλευρές της πολιτικής, οι οποίες δεν έχουν τύχει τόσο μεγάλης προσοχής, όσο πιστεύω ότι θα έπρεπε.

Επιδίωξή μας, ήταν επίσης να παρουσιάσουμε την ιδιαίτερη θέση της Ελλάδας και τα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζει, καθώς και πώς βλέπουμε εμείς τη λύση της κρίσης.

Στη διάρκεια της συζήτησης έλαβα το λόγο και τόνισα ότι πρώτα απ' όλα πρέπει να δούμε ορισμένες επιπτώσεις που έχει αυτή η παρέμβαση στη Γιουγκοσλαβία. Επιπτώσεις γνωστές μεν, αλλά με μια διάσταση ιδιαίτερα σημαντική για μας και τα Βαλκάνια.

Οι επιπτώσεις αυτές είναι οι εξής:

- Η οικονομική αποσταθεροποίηση της Αλβανίας και των Σκοπίων.
- Ο κίνδυνος πολιτικής αποσταθεροποίησης από τον τεράστιο αριθμό προσφύγων.
- Το γεγονός ότι οι πολεμικές επιχειρήσεις δεν κατάφεραν, μέχρι στιγμής, να αποτρέψουν την πολιτική της εθνικής κάθαρσης, αλλά οδήγησαν σε εκατοντάδες χιλιάδες πρόσφυγες.
- Το γεγονός επίσης ότι ο Μιλόσεβιτς δεν μοιάζει να έχει χάσει κύρος ή απήχηση στην κοινή γνώμη της Γιουγκοσλαβίας, αλλά αντίθετα μοιάζει να είναι ενισχυμένος.

Όλα αυτά θα πρέπει να τύχουν ιδιαίτερης προσοχής. Όπως θα πρέπει να τύχουν προσοχής και οι επιπτώσεις από ορισμένες άλλες ενέργειες, οι οποίες σχεδιάζονται ή λαμβάνονται. Π.χ. ο απελευθερωτικός στρατός του Κοσσυφοπεδίου εξοπλίζεται. Παρουσιάζεται -αν όχι ή ναι δεν το γνωρίζουμε- ως ενισχυμένος. Όμως, αν η θέση που έχουμε όλοι είναι ότι δεν πρέπει να αλλάξουν

τα σύνορα, θα έχουμε μεγάλες δυσκολίες με δυνάμεις οι οποίες έχουν σαφέστατα αντίθετη πολιτική κι αν αυτό έχει ληφθεί υπόψη.

Επίσης, όλη αυτή η συζήτηση για τις χερσαίες δυνάμεις είναι μια συζήτηση η οποία δεν είναι σκόπιμη, αφού δεν έχουμε αποφασίσει, δεν έχουμε διερευνήσει την αποτελεσματικότητα αυτών των δυνάμεων υπό τις ειδικές συνθήκες, οι οποίες επικρατούν στην περιοχή και επίσης δεν έχει εξεταστεί πόσο θέλουν όλες οι χώρες να προχωρήσουν τέτοιες ενέργειες.

Τέλος, και το γεγονός ότι ο πόλεμος δημιουργεί αντιθέσεις ανάμεσα στους πληθυσμούς, ότι η καταστροφή, οι θάνατοι, οι εκτελέσεις οδηγούν σε μίσση, είναι ένα γεγονός που πρέπει να προβληματίσει γιατί παρεμποδίζει αυτό που είναι ο κύριος σκοπός, την ειρήνευση της περιοχής.

Εμείς, ως Ελλάδα, τονίσαμε ότι θεωρούμε απαραίτητο να υπάρξει μια σειρά από πρωτοβουλίες, ενέργειες. Όπως το έχουμε εξηγήσει και άλλες φορές οι ενέργειες αυτές μπορεί να γίνουν από πολλές πλευρές.

Παραδείγματος χάρη, τονίσαμε την ανάγκη ο Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών να διαδραματίσει ένα ρόλο. Χρειάζεται μια ειρηνευτική δύναμη, αλλά δεν είναι ανάγκη η δύναμη αυτή να είναι αποκλειστικά δύναμη του ΝΑΤΟ. Μπορεί να είναι των Η.Ε. ή υπό την εποπτεία των Η.Ε.. Θα πρέπει, οπωσδήποτε, να παίξει ρόλο και το Συμβούλιο Ασφάλειας του ΟΗΕ. Να θέσει το νομικό πλαίσιο για όσα πρέπει να πραγματοποιηθούν, ώστε να επιστρέψουν οι πρόσφυγες στο Κοσσυφοπέδιο και ταυτόχρονα να υπάρξει μεταβατική περίοδος για την ειρήνευση της περιοχής.

Πιστεύουμε, παράλληλα, ότι και από άλλες πλευρές πρέπει να υπάρξουν πρωτοβουλίες και το ΝΑΤΟ να φροντίσει γι' αυτό. Π.χ., πρέπει να υπάρχει μια πολύ καλή σχέση με τη Ρωσία και η Ρωσία να παίξει ένα ρόλο.

Το κλίμα για την άποψη που έχουμε εμείς ή την προοπτική για το πώς βλέπουμε εμείς τα γεγονότα, δεν ήταν ιδιαίτερα φιλικό ή ένα κλίμα που να βλέπει τα πράγματα, όπως τα βλέπουμε εμείς. Οι περισσότερες χώρες είναι της άποψης ότι θα πρέπει να ενταθεί η στρατιωτική προσπάθεια, να ενταθούν οι βομβαρδισμοί, ότι δεν θα πρέπει να περάσει πολύς χρόνος ακόμη και γι' αυτό θα πρέπει να γίνει τώρα μεγάλη προσπάθεια για να υπάρξει αποτέλεσμα.

Από την άλλη πλευρά, όμως, πρέπει να τονίσω ότι το κλίμα απέναντι στην Ελλάδα είναι ιδιαίτερα φιλικό. Υπάρχει κατανόηση για τα ειδικά προβλήματα τα οποία συναντά η Ελλάδα. Υπάρχει αποδοχή του γεγονότος ότι η Ελλάδα έχει μια διπλή ταυτότητα: Είναι και μέλος του ΝΑΤΟ και χώρα των Βαλκανίων, η οποία πρέπει να λάβει υπόψη της το γεγονός ότι πρέπει να έχει φιλικές σχέσεις και συνεργασία με τις χώρες της Περιοχής.

Από τη σημερινή συζήτηση προέκυψε ένα ανακοινωθέν, το οποίο φαντάζομαι πως έχετε υπόψη σας,

Για το ανακοινωθέν αυτό θέλω να σημειώσω ιδιαίτερα, ότι ορισμένες πλευρές τις οποίες αναφέραμε λαμβάνονται υπόψη. Π.χ. αναφέρεται ο ρόλος του Συμ-

βουλίου Ασφαλείας. Αναφέρεται επίσης το γεγονός ότι θα πρέπει να υπάρχει μια δημιουργική συνεργασία με τη Ρωσία.

Σε σχέση με το ανακοινωθέν αυτό έγινε μια αρκετά εκτεταμένη συζήτηση. Συζητήθηκε, για παράδειγμα, αν η νέα μορφή που θα πάρει η περιοχή θα πρέπει να είναι μια μορφή που να διαφυλάσσει τα σημερινά σύνορα. Το ανακοινωθέν αυτό δίνει μια θετική απάντηση ως προς αυτό, γιατί όχι μονάχα αναφέρεται ρητά στο γεγονός ότι το Ραμπουϊγέ θα πρέπει να είναι το πλαίσιο για τη λύση, αλλά αναφέρεται και ότι το Κοσσυφοπέδιο θα πρέπει να έχει αυτονομία μέσα στο πλαίσιο της Γιουγκοσλαβίας. Σε ένα άλλο σημείο του το ανακοινωθέν επιβεβαιώνει τη θέληση να προστατευθεί η ανεξαρτησία και η εδαφική ακεραιότητα όλων των χωρών.

Εμείς τονίσαμε, κατά τη διάρκεια των συζητήσεων, ότι θα πρέπει να προσεχθεί ιδιαίτερα το θέμα των συνόρων.

* Ένα άλλο θέμα το οποίο αναπτύξαμε -και το ανέπτυξαν και πολλές άλλες χώρες- και βρίσκει, επίσης, έκφραση στο ανακοινωθέν, είναι η ανάγκη να υπάρχει ένα σχέδιο για την ανασυγκρότηση όλης της περιοχής. Εμείς έχουμε δηλώσει ότι θα πραγματοποιήσουμε μια συνδιάσκεψη των βαλκανικών χωρών στην Αθήνα, με τη συμμετοχή και άλλων πρωταγωνιστών, όπως είναι οι ΗΠΑ, η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ρωσία. Αυτή είναι άποψη που είχε εκφράσει η Γερμανία. Αυτή η άποψη έγινε αποδεκτή, αλλά εκφράστηκαν και άλλες απόψεις.

Στο ανακοινωθέν αναφέρεται ότι θα πρέπει να υπάρξει μια σημαντική βοήθεια για να αντιμετωπιστούν οι επιπτώσεις όλης αυτής της εξέλιξης. Αναγνωρίζεται, επίσης, το γεγονός ότι θα ληφθούν υπόψη και οι οικονομικές επιπτώσεις που έχει η κρίση σε όλες τις χώρες της περιοχής και άρα σε ορισμένο μέτρο και στην Ελλάδα, γιατί σε ορισμένο μέτρο η Ελλάδα έχει οικονομικές επιπτώσεις.

Τέλος, ένα σημαντικό σημείο για μας ήταν η ανθρωπιστική βοήθεια. Είμαστε η μόνη χώρα που έχει ήδη προσφέρει ανθρωπιστική βοήθεια μέσα στο Κοσσυφοπέδιο και για τους Σέρβους και για τους Κοσσοβάρους. Είμαστε από τις χώρες εκείνες που έχουν προσφέρει τη μεγαλύτερη ανθρωπιστική βοήθεια. Τονίσαμε ότι πρέπει να υπάρχει μεγαλύτερος συντονισμός και ότι εμείς έχουμε ήδη προχωρήσει στη διενέργεια επαφών για την πραγματοποίηση μιας συνάντησης στην Αθήνα για το συντονισμό, όσον αφορά την ανθρωπιστική βοήθεια.

Ένα θέμα που αναφέρθηκε ήταν η σκέψη να υπάρξει και ρίψη τροφίμων και φαρμάκων πάνω από το Κοσσυφοπέδιο, ανεξάρτητα από το ποιός θα τα πάρει, γιατί πρέπει να βοηθηθούν οι κάτοικοι όλης της περιοχής.

Το συμπέρασμα που βγαίνει από το ανακοινωθέν είναι ότι όλες οι χώρες της Νοτιο-Ανατολικής Ευρώπης θα πρέπει να βοηθηθούν στην προσπάθειά τους για ειρήνευση, δημοκρατία, δικαιοσύνη και συνεργασία στην περιοχή.

Πιστεύω -αν θέλω να συνοψίσω τη δική μου γενική εντύπωση- ότι η μια πλευρά, που αφορά τη μεγάλη πλειοψηφία των χωρών, εκφράζει την επιθυμία να προχωρήσουν οι χώρες αυτές πιο αποφασιστικά για να φτάσουν στο αποτέλεσμα το οποίο επιδιώκεται.

Από την άλλη πλευρά όμως -και σε αυτό θέλω να δώσω ιδιαίτερη σημασία- στο ανακοινωθέν αναδεικνύεται και η αντίληψη και η συναίσθηση ότι χρειάζονται πολιτικές πρωτοβουλίες. Ο κ. Σολάνα στη σύνοψη που έκανε στο τέλος ανέφερε ρητά ότι θα πρέπει να αναληφθούν πολιτικές πρωτοβουλίες, ότι η

λύση δεν μπορεί να προέλθει μόνον από τη στρατιωτική επέμβαση και ότι χρειάζονται και πολιτικά μέσα. Ενα επιχείρημα, δηλαδή, που είχαμε κι εμείς τονίσει. Ο κ. Σολάνα αναφέρθηκε ειδικά στη Ρωσία και στα Η.Ε.. Επίσης και το γεγονός ότι δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στα ανθρωπιστικά θέματα και το θέμα της ανασυγκρότησης, δείχνει ότι υπάρχει ένας πολύ πιο ευρύς προβληματισμός από το στρατιωτικό προβληματισμό που επικρατούσε στην αρχή.

Εμείς μπορούμε να θεωρήσουμε ότι από τη συζήτηση αυτή προέκυψαν ορισμένα στοιχεία, στα οποία η Ελλάδα δίνει μεγάλη και ιδιαίτερη σημασία. Αυτά ως προς τη συζήτηση για το Κοσσυφοπέδιο.

* Θέλω να σας ενημερώσω ότι συναντήθηκα με τον Πρόεδρο Κλίντον, μαζί με τον Υπουργό Εξωτερικών κ. Γ. Παπανδρέου και τον Πρέσβη μας στην Ουάσιγκτον κ. Φίλωνα. Όπως γνωρίζετε, η σύνθεση της ελληνικής αντιπροσωπείας σε τέτοιες συναντήσεις προκύπτει από το Πρωτόκολλο ή από το πως εκείνος ο οποίος καλεί ορίζει τη σύνθεση. Για να το διευκρινίσω αμέσως, η σύνθεση δεν ορίζεται σε σχέση με πρόσωπα, αλλά ορίζεται σε σχέση με αριθμό, ιδιότητα κ.τ.λ..

Στη συνάντηση αυτή με τον κ. Κλίντον συζητήσαμε λεπτομερειακά το θέμα του Κοσσυφοπεδίου. Υπήρχε και η πρωινή παρέμβασή μου για το θέμα αυτό. Είχα και το πρωί άλλη μια ιδιαίτερη συζήτηση με τον κ. Κλίντον. Στη διάρκεια της συνάντησής μας για το θέμα του Κοσσυφοπεδίου τόνισα τα όσα ενδιαφέρουν εμάς. Την ανάγκη να προσεχθεί ιδιαίτερα ότι η παράταση του πολέμου οδηγεί σε πολύ μεγάλη όξυνση των δυσκολιών και ίσως και σε ματαίωση εκείνων τα οποία επιδιώκονται από την προσπάθεια. Τόνισα στον κ. Κλίντον ότι θα πρέπει να υπάρξουν επαφές και πρωτοβουλίες και αναφέρθηκα σε όλες τις πλευρές της ανθρωπιστικής βοήθειας και την ανάγκη της ανασυγκρότησης.

Μιλήσαμε, επίσης, για τα θέματα των ελληνοτουρκικών σχέσεων και το Κυπριακό. Ο κ. Κλίντον εξέφρασε και πάλι την επιθυμία του να ασχοληθεί με το θέμα, να κάνει κάτι. Εμείς τονίσαμε ότι θα πρέπει αυτό να φίνει και ότι θα προσπαθήσουμε κι εμείς να συμβάλουμε για να υπάρξουν κάποιες πρωτοβουλίες.

Επίσης, συναντήθηκα με πολλούς άλλους ηγέτες. Διεξοδικά με τον κ. Μπλέρ. Είχα και μια συνομιλία με τον κ. Ντεμιρέλ. Και επειδή θα με ρωτήσετε και θέλω να προλάβω τέτοιες ερωτήσεις, σας λέω ότι με τον κ. Ντεμιρέλ συζητήσαμε το θέμα των πρόσφατων εκλογών στην Τουρκία, τις πολιτικές εξελίξεις, πότε θα υπάρξει κυβέρνηση και ότι πριν από το σχηματισμό της νέας τουρκικής Κυβέρνησης δεν είναι βέβαια δυνατόν να γίνει οποιαδήποτε κίνηση ή συζήτηση ή να υπάρξει οποιαδήποτε επαφή σε σχέση με τα θέματα που απασχολούν τις δύο χώρες. Όσον αφορά, όμως, το θέμα του Κοσσυφοπεδίου και από την παρέμβαση του κ. Ντεμιρέλ –αν εξαιρέσω αυτό το θέμα των πρωτοβουλιών– στα άλλα θέματα υπάρχει ένας παραλληλισμός απόψεων.

Αυτά όσον αφορά την πρωινή συνεδρίαση. Είμαι στη διάθεσή σας για ερωτήσεις.

N. ΜΕΛΕΤΗΣ (NET): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να σας ρωτήσω το εξής: Η χθεσινή επίθεση εναντίον της τηλεόρασης στο Βελιγράδι, θεωρείτε, ως ελληνική κυβέρνηση, ότι εντάσσεται στο πλαίσιο της εξουσιοδότησης που έχει δώσει η ελληνική κυβέρνηση για την ανάληψη δράσης στη Γιουγκοσλαβία; Συμφωνείτε, επίσης, με την εκτίμηση ότι μετά από 30 μέρες βομβαρδισμών και ενώ ο κ. Σολάνα μας είπε ότι μιλά τώρα για πολιτικές πρωτοβουλίες, για ΟΗΕ και για

Συμβούλιο Ασφαλείας, αναζητεί το ΝΑΤΟ, λόγω του αδιεξόδου, σανίδα σωτηρίας στο Συμβούλιο Ασφαλείας και στον ΟΗΕ;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εμείς πιστεύουμε ότι όσον αφορά τα θέματα τα οποία θέσατε, κάθε προσπάθεια η οποία έχει σχέση με την ενεργοποίηση των Ηνωμένων Εθνών ή άλλων παραγόντων που μπορούν να βοηθήσουν στη λύση, είναι θετική. Τη χαιρετίζουμε αυτή την προσπάθεια και πιστεύουμε ότι αυτό ακριβώς πρέπει να γίνει.

Όσον αφορά τους βομβαρδισμούς, τις συνέπειες των βομβαρδισμών, εμείς έχουμε εκφράσει επανειλημμένα τη λύπη μας για τις καταστροφές, για τα ανθρώπινα θύματα, για όλες εκείνες τις ενέργειες, οι οποίες καταλήγουν μια οικονομία ή μια κοινωνία να παθαίνει τέτοιες ζημιές, ώστε να μην μπορεί να λειτουργήσει.

ΑΧ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να σας ρωτήσω αν φύγατε πιο αισιόδοξος μετά από τη συνάντησή σας με τον κ. Κλίντον για τα εθνικά μας θέματα και δεύτερον, εάν ο Αμερικανός Πρόεδρος σας πρότεινε κάποια τριμερή με τον ίδιο, τον κ. Ντεμιρέλ και εσάς.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν μου πρότεινε τριμερή με τον κ. Ντεμιρέλ, γιατί πιστεύω ότι και ο κ. Κλίντον έχει κατανόηση στο ότι τέτοια τριμερή, αυτή τη στιγμή, δεν έχει καμιά έννοια. Και άλλωστε, τριμερείς συναντήσεις πρέπει να γίνονται μετά από προεργασία. Δεν φεύγω πιο αισιόδοξος ούτε πιο απαισιόδοξος από τη συνάντηση με τον κ. Κλίντον σε σχέση με τα εθνικά θέματα, διότι απλούστατα έγινε μια καταγραφή, μια αναφορά σ' αυτά τα θέματα και στην ανάγκη να γίνει κάτι. Από κει και πέρα, ώσπου να γίνει κάτι υπάρχει απόσταση. Αλλά μπορώ να πω ότι είχα την αίσθηση από τη συζήτηση σε σχέση με το Κοσσυφοπέδιο, ότι υπάρχει ένας προβληματισμός για τα σημεία που έχουμε επισημάνει εμείς.

Δ. ΑΠΟΚΗΣ (ΝΕΤ): Κύριε Πρόεδρε, στο σημερινό ανακοινωθέν για το Κοσσυφοπέδιο περιλαμβάνονται τα θέματα των οικονομικών κυρώσεων εναντίον της Γιουγκοσλαβίας, του εμπάργκο πετρελαίου και της εντατικοποίησης των βομβαρδισμών. Ποιος είναι ο ρόλος της Ελλάδας σε αυτά τα τρία θέματα;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η Ελλάδα δεν συμμετέχει στους βομβαρδισμούς, είναι γνωστό. Δεν συμμετέχει σε στρατιωτικές επιχειρήσεις και δεν πρόκειται να συμμετάσχει σε στρατιωτικές επιχειρήσεις. Όσον αφορά τα θέματα των νηοψιών και του πετρελαίου που αναφερθήκατε, αυτή είναι μια αναφορά που λύνει το θέμα αρχής, ότι πρέπει οι στρατιωτικοί να ασχοληθούν μ' αυτό το θέμα. Όμως, οι στρατιωτικοί δεν έχουν ακόμη αποφασίσει, εάν θα ληφθούν μέτρα στη μία ή στην άλλη κατεύθυνση. Είναι ανοικτές διάφορες επιλογές για τις οποίες εγώ δεν μπορώ, αυτή τη στιγμή, να σας ενημερώσω λεπτομερειακά. Αλλά το τι ακριβώς θα συμβεί είναι, αυτή τη στιγμή, ασαφές. Οι υπουργοί Αμυνας πρόκειται να το συζητήσουν.

Όσον αφορά δε το εμπάργκο γενικά, αυτό είναι κάτι λίγο-πολύ συνέπεια μιας κατάστασης, η οποία οδηγείται σε σκλήρυνση. Όπως ανέφεραν και αυτοί οι οποίοι το εισηγήθηκαν, δεν είναι δυνατόν να γίνεται πόλεμος και να υπάρχει

και κίνδυνος για όλους τους συμμετέχοντες και ταυτόχρονα να γίνονται δουλειές και να πραγματοποιούνται επιχειρησιακά ανοίγματα. Αυτά θα πρέπει να σταματήσουν.

Γ. ΧΑΡΒΑΛΙΑΣ (ΕΛ. ΤΥΠΟΣ): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να επανέλθω στο πρώτο ερώτημα, διότι νομίζω ότι η εν ψυχρώ δολοφονία 15 ανθρώπων και μάλιστα συναδέλφων μας έπρεπε να απασχολεί αυτήν εδώ τη Σύνοδο. Θα ήθελα να ρωτήσω: Εσείς, με 98% της κοινής γνώμης της χώρας που λέει όχι στους βομβαρδισμούς, δεν αισθανθήκατε, ει μη τι άλλο, την ανάγκη να θέσετε κάποιον προβληματισμό στη Σύνοδο για τη συνεχιζόμενη προσβολή αμιγώς πολιτικών στόχων;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ανέφερα στη Σύνοδο τις συνέπειες για τον πληθυσμό, εξέφρασα τη λύπη μου γι' αυτό και είπα ότι θα πρέπει να το προσέξουμε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (ALTER 5): Κύριε Πρόεδρε, δεν υπάρχει μια αντίφαση ανάμεσα στη φιλική αντιμετώπιση σε ό,τι αφορά τις ελληνικές θέσεις και στο γεγονός ότι όλοι αποφάσισαν την εντατικοποίηση των βομβαρδισμών στην οποία συμφώνησε και η Ελλάδα; Δηλαδή, από τη μια εμείς είπαμε κάποια πράγματα που είναι αντίθετα με τη σκληρή στάση που τήρησε το ΝΑΤΟ και αντιμετωπισθήκαμε γι' αυτά τα αντίθετα φιλικά; Δεν υπάρχει μια αντίφαση;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Σας εξήγησα ότι εμείς έχουμε μια διπλή ταυτότητα. Και αυτή τη διπλή ταυτότητα που έχουμε την ανέφερα, την ανέλυσα. Υπάρχει κατανόηση για τη δική μας θέση και το πρόβλημα, όπως τίθεται για την Ελλάδα.

Γ. ΔΕΛΑΣΤΙΚ (ΠΡΙΝ): Κύριε Πρόεδρε, από αυτά που μας είπατε φαίνεται, σε συνάρτηση και με το ανακοινωθέν που βγήκε για το Κοσσυφοπέδιο, ότι μεγαλώνει διαρκώς η απόσταση ανάμεσα σ' αυτά που υποστηρίζει η ελληνική κυβέρνηση και σ' αυτά που αποφασίζει το ΝΑΤΟ. Σκοπεύετε μήπως να μορφοποιηθεί πλέον η ελληνική αντίθεση σ' αυτή την πολιτική του ΝΑΤΟ με τη μορφή συγκεκριμένων παρατηρήσεων, σημειώσεων, αστερίσκων στα ανακοινωθέντα του ΝΑΤΟ, από εδώ και πέρα;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Μέχρι στιγμής θεωρούμε ότι δεν υπάρχει λόγος για αστερίσκους και υποσημειώσεις. Εμείς εκφράσαμε σαφέστατα τις δικές μας απόψεις και στη Σύνοδο ενώπιον όλων, τις εκφράσαμε και στις επιμέρους επαφές με διάφορους ηγέτες. Πιστεύουμε ότι οι δικές μας παρατηρήσεις έχουν ληφθεί υπόψη και σε ορισμένα σημεία του ανακοινωθέντος, αλλά και στην εκτίμηση της γενικής πολιτικής.

Θ. ΠΑΠΑΡΗΓΑΣ (ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ): Κύριε Πρόεδρε, ο Γενικός Γραμματέας του ΝΑΤΟ κ. Σολάνα σήμερα ήταν σαφής στη συνέντευξή του, λέγοντας ότι το ΝΑΤΟ θέλει να συνεργαστεί με τον ΟΗΕ και τη Ρωσία (στο θέμα της Γιουγκοσλαβίας, εννοώ) υπό τον όρο ότι αυτοί οι δύο παράγοντες, δηλαδή ο ΟΗΕ και πιο πολύ ακόμη η Ρωσία, θα δεχθούν ολοκληρωτικά τους πέντε όρους του ΝΑΤΟ, για τους οποίους μάλιστα η ανακοίνωση λέει ότι σ' αυτούς δεν μπορεί να υπάρξει συμβιβασμός.

Θα ήθελα να ρωτήσω, πρώτον: Εάν αυτό εννοεί το ΝΑΤΟ, όταν λέει ότι θέλει να συνεργαστεί με τον ΟΗΕ και τη Ρωσία, δηλαδή να δεχθούν αυτοί οι δυο τις απόψεις τις δικές του, ολοκληρωτικά μάλιστα.

Και το δεύτερο που ήθελα να ρωτήσω είναι το εξής: Γιατί φαίνεται τόσο παράξενο να συνεχίζονται οι εμπορικές και άλλες δοσοληψίες με τη Γιουγκοσλαβία, από τη στιγμή που, όπως ξέρουμε, οι χώρες που βομβαρδίζουν τη Γιουγκοσλαβία σήμερα, δεν βρίσκονται σε κατάσταση εμπόλεμη μαζί της. Γιατί, λοιπόν, να μην συνεχίζονται αυτές οι δοσοληψίες και να γίνεται προσπάθεια να επιβληθεί και εμπάργκο. Για το οποίο, θα ήθελα, επίσης, να ρωτήσω αν έχει γίνει οποιαδήποτε δοσοληψία ή συζήτηση μεταξύ ΝΑΤΟ και Ρωσίας.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Με ρωτάτε τώρα να σχολιάσω το τι είπε ο κ. Σολάνα. Δεν το έχω ακούσει, δεν το γνωρίζω επακριβώς. Ο κ. Σολάνα αναφέρεται στις προϋποθέσεις που έχει θέσει το ΝΑΤΟ. Αυτές οι προϋποθέσεις εξακολουθούν να ισχύουν. Όταν, λοιπόν, γίνονται επαφές με άλλους για να μεσολαβήσουν, αναφέρονται και αυτές οι προϋποθέσεις. Δεν θα αλλάξουν τις προϋποθέσεις πριν από αυτή τη διαπραγμάτευση. Είναι λογικό μια διαπραγμάτευση να μπορέσει να οδηγήσει σε αλλαγή των προϋποθέσεων, αλλά όχι πριν.

Από εκεί και πέρα, το εμπάργκο που αναφέρεται στο κείμενο για το Κοσσυφοπέδιο, είναι πρώτα εμπάργκο για το πετρέλαιο. Όσον αφορά τις υπόλοιπες οικονομικές επιπτώσεις, είναι αυτές -όποιες είχαν αποφασιστεί- που θα πρέπει να εφαρμόζονται.

WASHINGTON POST: Θα θέλαμε περισσότερες λεπτομέρειες για τα αποτελέσματα της συνάντησής σας με τον Πρόεδρο Κλίντον. Δεύτερον, εκτιμάτε πως αυτή η Σύνοδος του ΝΑΤΟ μπορεί να οδηγήσει σε λύση του προβλήματος στο Κοσσυφοπέδιο;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Συζήτησα με τον Πρόεδρο Κλίντον την κρίση στο Κοσσυφοπέδιο και επανέλαβα την ελληνική θέση. Υπογράμμισα την ανάγκη πρωτοβουλιών, γιατί πιστεύουμε ότι η λύση στο πρόβλημα δεν μπορεί να εξευρεθεί μόνο με στρατιωτικά μέσα. Είναι αναγκαίο να εφαρμοστούν επίσης πολιτικά μέσα.

Εξήγησα στον Πρόεδρο Κλίντον τι πιστεύουμε για τις ιδιαιτερότητες της περιοχής και για τις διαφορές αντιλήψεων και νοοτροπίας που υπάρχουν εκεί και του είπα ότι δεν μπορούμε να κρίνουμε το κάθε τι που συμβαίνει εκεί στη βάση των επικρατούσων αντιλήψεων στις χώρες της Δυτικής Ευρώπης και εν γένει στις αναπτυγμένες κοινωνίες.

Όσον αφορά τη δεύτερη ερώτησή σας, πιστεύω ότι η ιδέα μιας πολιτικής πρωτοβουλίας ή μιας συνεργασίας με τα Ηνωμένα Έθνη και τη Ρωσία κέρδισε περισσότερο έδαφος σ' αυτή τη Σύνοδο, σε σχέση με το πρόσφατο παρελθόν.

ΙΑΠΩΝΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ (Ashachi TV): Η Ελλάδα, ως γειτονική χώρα με την περιοχή όπου σοβεί η κρίση, τι φοβάται περισσότερο από τη συνέχιση -και μάλιστα με μεγαλύτερη ένταση- των βομβαρδισμών εναντίον της Γιουγκοσλαβίας;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εξέφρασα, στις συνομιλίες που είχαμε σήμερα, ότι οι αεροπορικές επιδρομές δεν μπορούν να οδηγήσουν σε μια πολιτική λύση. Η εντατικοποίηση των βομβαρδισμών μπορεί να αποτελούν μέσο πίεσης προς τη

Γιουγκοσλαβία, αλλά σε καμιά περίπτωση δεν μπορούν να οδηγήσουν στην, από μέρους της Γιουγκοσλαβίας, αποδοχή όλων των προϋποθέσεων που έχουν τεθεί από το ΝΑΤΟ. Κάτι τέτοιο θα ήταν μόνο αποτέλεσμα πολιτικών διαβουλεύσεων. Γι' αυτό εμείς τονίσαμε την ανάγκη πολιτικών διαβουλεύσεων.

Σας ευχαριστώ πολύ.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, στη σημερινή συνάντηση των αρχηγών των αντιπροσωπειών των χωρών-μελών του ΝΑΤΟ για το θέμα της κρίσης στο Κοσσυφοπέδιο, σε σύντομη δήλωσή του προς τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων (προέβησαν σε σύντομες ομιλίες και οι «19») είπε τα εξής:

(ανεπίσημη μετάφραση από την αγγλική γλώσσα)

«Πριν από 50 χρόνια, το 1949, τα κυβερνητικά στρατεύματα της χώρας μου μπήκαν σε ένα ελληνικό χωριό και σκότωσαν δύο νεαρούς. Όταν ρωτήθηκαν γιατί, απάντησαν πως οι δύο νεαροί ήταν Βούλγαροι κομμουνιστές. Δύο μέρες αργότερα, οι αντάρτες πήγαν στο ίδιο χωριό και σκότωσαν και αυτοί επίσης δύο νεαρούς. Όταν ρωτήθηκαν γιατί, απάντησαν πως οι δυο νεαροί ήσαν Αμερικανοί φασίστες.

Το ΝΑΤΟ ήταν και θα έπρεπε να είναι μια προσπάθεια για το σταμάτημα τέτοιων πρακτικών και τέτοιων νοοτροπιών.

Το ΝΑΤΟ θα έπρεπε να είναι μια προσπάθεια για τη διασφάλιση της συνεργασίας, της ειρήνης και της ευημερίας.

Πιστεύω πως αυτός είναι ένας μεγάλος στόχος και πρέπει να εργαστούμε για την επίτευξή του.

Σας ευχαριστώ».